

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ظرفیت های صادراتی در برقراری ترمیمات ترجمی

با کشورهای سوریه، عراق و لبنان

مؤسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی

WWW.ITSR.IR

شابک	۹۷۸-۹۶۴-۴۶۹-۴۱۸-۹
شماره کتابشناسی ملی	۳۳۴۳۹۷۳
عنوان و نام پدیدآور	ظرفیت‌های صادراتی در برقراری ترتیبات ترجیحی با کشورهای سوریه، ترکیه، عراق و لبنان/ پدیدآورنده میترا رحمانی؛ همکاران طرح حسن ولی‌بیگی ... [و دیگران].
مشخصات نشر	تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، ۱۳۹۲
مشخصات ظاهری	۲۴۶ ص.: مصور، جدول، نمودار.
موضوع	صادرات و واردات -- ایران -- توسعه و ترویج -- نمونه‌پژوهی
موضوع	تعرفه ترجیحی -- ایران
موضوع	ایران -- بازرگانی -- ترکیه
موضوع	ایران -- بازرگانی -- لبنان
موضوع	ایران -- بازرگانی -- سوریه
موضوع	ایران -- بازرگانی -- خاورمیانه
موضوع	خاورمیانه -- بازرگانی -- ایران
رده بنیاد دیویی	۳۸۲/۶۰۹۵۵
رده بندی کنگره	۱۳۹۲HF۳۷۷۰/۳/ی۵
سرشناسه	رحمانی، میترا
شناسه افزوده	ولی‌بیگی، حسن، ۱۳۳۹ -
وضعیت فهرست نویسی	۱ و

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۶۹-۴۱۸-۹

نام کتاب: ظرفیت‌های صادراتی در برقراری ترتیبات ترجیحی با کشورهای سوریه، ترکیه، عراق و لبنان

پدیدآورنده: میترا رحمانی (استادیار مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی)

همکاران طرح: حسن ولی‌بیگی، محمدرضا عابدی، افسر عازم و فاطمه پناهی

ناظر علمی: حسن ثاقب (استادیار مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی)

ویرایش و نسخه‌پردازی: فرهاد یونسی

اصلاح و صفحه‌آرایی: الهام اولیابک

چاپ اول: ۱۳۹۲

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

قیمت: ۹۰,۰۰۰ ریال

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت چاپ و نشر بازرگانی

ناشر: مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

تمام حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان کارگر شمالی، بالاتر از بلوار کشاورز، شماره ۱۲۰۴، تلفن: ۶۶۹۳۹۳۲۹

وبسایت: www.itsr.ir

پست الکترونیکی: info@itsr.ir

پیشگفتار

افزایش سهم از تجارت جهانی به عنوان یکی از ابزارهای رشد و توسعه اقتصادی هدف بسیاری از کشورهای جهان است. یکی از راهکارهایی که کشورها از آن برای گسترش تجارت تجارت خارجی بود ایجاد می کنند، هم پیوندی های اقتصادی است. در سال های اخیر، ایران برای افزایش سهم خود در تجارت جهانی گسترش روابط تجاری با کشورهای همسایه را مورد نظر قرار داده است. از دیگر سو، قبل از شروع بحران در سوریه اقدامات عملی برای ایجاد هم پیوندی اقتصادی و همکاری بین ایران و همسایگان غرب و شمال غرب (طرح ساعت - س سوریه، الف ایران، ع عراق و ت ترکیه) توسط مقامات چهار کشور مورد توجه قرار گرفته بود. در این چارچوب، در این طرح تعیین آثار برقراری موافقت نامه تجارت ترجیحی دو جانبه ایران با این کشورها، البته در این طرح کشور لبنان نیز به دلیل اهمیتی که در بین همسایگان غرب و شمال غرب ایران داشته، مورد بررسی قرار گرفته است.

در این طرح با ارایه کلیات در فصل اول، در فصول دوم و سوم سنجیده است که وضعیت اقتصادی و تجاری این کشورها شناسایی شده و مقایسه ای بین ایران و این کشورها در این خصوص به انجام رسیده و همچنین روند موجود روابط تجاری ایران با آنها مورد توجه قرار گیرد. در فصول چهارم تا ششم نیز سعی شده است تا در چارچوب نظریه همگرایی و ابزارهای کمی آن امکان گسترش روابط تجاری ایران با این کشورها مورد بررسی قرار گیرد و تأثیرات برقراری هم پیوندهای دوجانبه ایران با این کشورها بر تجارت

دو جانبه ایران با هر یک از آنها مورد شناسایی قرار گیرد. فصل هفتم نیز به نتایج و ارایه پیشنهادات پرداخته است.

در خاتمه لازم است از پدیدآورنده کتاب، خانم میترا رحمانی و جناب آقای دکتر محمدرضا رفعتی، داور محترم و همچنین کلیه همکاران شرکت چاپ و نشر بازرگانی که در انتشار این اثر همکاری داشتند، تقدیر و تشکر به عمل آید.

مهدی فتح‌اله

رییس موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

www.ketab.ir

چکیده

ایران در سال گذشته یکی از بهترین همواره در چارچوب سیاست رشد و توسعه اقتصادی در پی افزودن سهم بزرگتر در تجارت جهانی بوده است. در این راستا، برقراری هم‌پیوندی با کشورهای همسایه می‌تواند بسیار مؤثر واقع شود. از جمله اقدامات عملی که در ارتباط با ایجاد هم‌پیوندی‌های اقتصادی و تجاری ایران با کشورهای همسایه در جریان می‌باشد، طرح ساعت (س سوریه، الف ایران، عراق و ت ترکیه) است که با هدف گسترش همکاری‌های اقتصادی بین این کشورها و توجه مقامات این چهار کشور قرار گرفته است. به طور حتم برقراری امنیت بین کشورهای این منطقه از مجرای تقویت همکاری‌های اقتصادی و تجاری امکان‌پذیر است. همکاری‌های ترانزیتی، صادرات مجدد و صدور خدمات فنی و مهندسی نیز از جمله زمینه‌های دارای پتانسیل همکاری منطقه‌ای بین این کشورها است. این طرح با هدف تعیین آثار برقراری موافقت‌نامه ترجیحات تجاری دو جانبه ایران با این کشورها شکل گرفته است.

در این کتاب، در ابتدا وضعیت اقتصادی و تجاری کشورهای مورد بررسی مورد شناسایی قرار گرفته و مقایسه‌ای بین ایران و این کشورها در این خصوص انجام گردیده است. همچنین روند روابط تجاری ایران و این کشورها نیز از دیگر موارد مورد توجه در این طرح بوده است. برای تحقق هدف اصلی این طرح، با استفاده از نظریه همگرایی منطقه‌ای، برای گسترش روابط تجاری بین ایران و کشورهای منتخب (خصوصاً گسترش صادرات ایران به این کشورها) راهکار ارائه شد.

تأثیرپذیری کالاهای مبادلاتی ایران و هر یک از این کشورها از برقراری موافقت‌نامه تجارت ترجیحی احتمالی (با استفاده از شاخص مزیت نسبی صادراتی و شاخص پتانسیل بالقوه صادراتی) و بررسی آثار احتمالی برقراری موافقت‌نامه تجارت ترجیحی دو جانبه بین ایران و هر یک از کشورهای منتخب (با استفاده از مدل اسمارت) از نتایج این طرح هستند. نتایج نشان می‌دهد برقراری موافقت‌نامه ترجیحات تجاری بین ایران با هر یک از کشورهای ترکیه، لبنان و سوریه برای ایران منافی در پی خواهد داشت. بیشترین منافع مربوط به برقراری موافقت‌نامه ترجیحات تجاری با ترکیه است. سوریه و لبنان در اولویت دوم و سوم قرار دارند.

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

فصل اول : ملاحظات نظری و روش‌شناسی تحقیق	۱
مقدمه	۱
۱-۱- مروری بر ادبیات همگرایی اقتصادی	۵
۲-۱- مروری بر نظریات تشکیل همگرایی‌های اقتصادی	۷
۱-۲-۱- نظریات سنتی	۷
۲-۲-۱- نظریه‌های جدید همگرایی منطقه‌ای	۱۴
۳-۱- آثار برقراری همگرایی اقتصادی	۱۵
۱-۳-۱- انحراف تجارت	۱۵
۲-۳-۱- ایجاد تجارت	۱۵
منابع و مآخذ	۱۶
فصل دوم : شناخت وضعیت اقتصادی - تجاری کشورهای منتخب	۱۷
۱-۲- شناخت کلی از کشورها	۱۷
۱-۱-۲- سوریه	۱۷
۲-۱-۲- ترکیه	۱۸
۳-۱-۲- عراق	۱۹

۱۹	۲-۱-۴- لبنان
۲۰	۲-۲- محیط اقتصادی
۲۰	۲-۲-۱- عملکرد اقتصادی
۲۴	۲-۲-۲- شاخص آزادی اقتصادی
۲۶	۲-۲-۲- شاخص آزادی اقتصادی
۲۸	۲-۲-۳- شاخص کسب و کار
۳۰	۲-۲-۴- شاخص رقابت‌پذیری ملی
۳۲	۲-۲-۵- شاخص توسعه انسانی
۳۴	۲-۲-۶- شاخص آتی متغیرهای کلان اقتصادی
۳۶	۲-۳- تجارت خارجی
۳۶	۲-۳-۱- صادرات و واردات
۳۸	۲-۳-۲- واکاوی بخش خارجی
۴۱	۲-۳-۳- کالاهای عمده مبادلاتی
۴۴	۲-۳-۵- ساختار نظری تعادل
۴۶	۲-۴- محیط سیاسی
۵۰	محیط فناورانه
۵۱	۲-۵- خلاصه فصل
۵۴	منابع و مآخذ
۵۵	فصل سوم : بررسی وضعیت روابط تجاری دو جانبه
۵۵	۳-۱- وضعیت موجود روابط تجاری دو جانبه
۵۵	۳-۱-۱- تجارت کالا
۵۸	۳-۱-۲- اقلام عمده کالاهای وارداتی و صادراتی مورد مبادلات
۵۹	۳-۲- اقدامات دولت
	۳-۳- وضعیت صادرات خدمات فنی و مهندسی ایران به کشورهای مورد
۶۳	بررسی
۶۳	۳-۳-۱- روند صادرات کل کشور
۶۵	۳-۳-۲- روند صادرات به کشورهای منتخب

۶۷.....	۳-۴- خلاصه فصل
۶۸.....	منابع و مآخذ

فصل چهارم : شناسایی پتانسیل های تجاری ایران با کشورهای طرح

۶۹.....	ساعت و لبنان
۷۰.....	۴-۱- بررسی امکان توسعه صادرات ایران با کشورهای منتخب
۷۱.....	۴-۱-۱- شاخص آلن
۷۲.....	۴-۱-۲- اکمال تجاری ایران با کشورهای منتخب در سطح کدهای ۶ رقمی HS
۷۳.....	۴-۲- مزیت صادراتی ایران به کشورهای منتخب
۷۴.....	۴-۲-۱- شاخص مزیت نسبی آشکار شده
۷۵.....	۴-۲-۲- شاخص مزیت نسبی پنهان کدهای ۶ رقمی HS بر اساس مزیت نسبی صادراتی غیر نفتی ایران
۷۶.....	۴-۲-۳- بررسی وضعیت مبادلاتی این کدها در کشورهای منتخب
۷۷.....	۴-۲-۳-۱- مزیت نسبی صادراتی غیر نفتی ایران و صادرات ایران به ترکیه
۷۸.....	۴-۲-۳-۲- مزیت نسبی صادراتی غیر نفتی ایران و صادرات ایران به سوریه
۷۹.....	۴-۲-۳-۳- مزیت نسبی صادراتی غیر نفتی ایران و صادرات ایران به عراق
۸۰.....	۴-۳- تعیین پتانسیل های صادرات غیر نفتی ایران به کشورهای طرح ساعت و لبنان
۸۱.....	۴-۳-۱- روش برآورد ساده پتانسیل تجاری
۸۲.....	۴-۳-۲- پتانسیل صادرات غیر نفتی ایران به ترکیه
۸۳.....	۴-۳-۳- پتانسیل صادراتی غیر نفتی ایران به سوریه
۸۴.....	۴-۳-۴- پتانسیل صادرات غیر نفتی ایران به عراق
۸۵.....	۴-۳-۵- پتانسیل صادرات غیر نفتی ایران به لبنان
۸۶.....	۴-۴- تعیین کالاهای قابل صادرات ایران به کشورهای منتخب
۸۷.....	۴-۴-۱- کالاهای قابل صادرات ایران به ترکیه
۸۸.....	۴-۴-۲- کالاهای قابل صادرات ایران به سوریه
۸۹.....	۴-۴-۳- کالاهای قابل صادرات ایران به عراق

- ۹۹-۴-۴- کالاهای قابل صادرات ایران به لبنان ۹۹
- ۱۰۴-۵- خلاصه فصل ۱۰۴
- ۱۰۵- منابع و مآخذ ۱۰۵

فصل پنجم : تعیین آثار موافقت‌نامه ترجیحات تجاری کالاهای مورد مبادله

- ۱۰۷- دوجانبه - یا صنایع رقیب ۱۰۷
- ۱-۱-۷- شاخص‌های اصلی و طبقه‌بندی کالاها ۱۰۷
- ۱-۱-۸- گروه اول کالاها ۱۰۸
- ۱-۱-۵- گروه دوم کالاها ۱۰۹
- ۱-۳-۵- گروه سوم کالاها ۱۰۹
- ۲-۵- تعیین کالاهای عمده صادراتی و وضعیت مزیت نسبی صادراتی این کالاها برای ایران و شوروی طرح صنعت و لبنان ۱۱۰
- ۱-۲-۵- تعیین کالاهای عمده صادراتی ایران و وضعیت مزیت نسبی صادراتی این کالاها ۱۱۰
- ۲-۲-۵- تعیین کالاهای عمده صادراتی ترکیه و وضعیت مزیت نسبی صادراتی این کالاها ۱۱۲
- ۳-۲-۵- تعیین کالاهای عمده صادراتی لبنان و وضعیت مزیت نسبی صادراتی این کالاها ۱۱۲
- ۴-۲-۵- تعیین کالاهای عمده صادراتی سوریه و وضعیت مزیت نسبی صادراتی این کالاها ۱۱۲
- ۵-۲-۵- تعیین کالاهای عمده صادراتی عراق و وضعیت مزیت نسبی صادراتی این کالاها ۱۱۶
- ۳-۵- اثرات PTA کالاهای مبادلاتی عمده صادراتی ۱۱۸
- ۱-۳-۵- اثرات موافقت‌نامه ترجیحات تجاری احتمالی بین ایران و ترکیه بر مبادلات دوجانبه دو کشور ۱۱۸
- ۱-۱-۳-۵- اثرات موافقت‌نامه ترجیحات تجاری احتمالی صادرات ایران به ترکیه ۱۱۸
- الف- اثرات موافقت‌نامه کالاهای صادراتی ایران (گروه اول) ۱۲۰
- ب- اثرات موافقت‌نامه کالاهای صادراتی ایران (گروه دوم) ۱۲۴

ج - اثرات موافقت‌نامه کالاهای صادراتی ایران (گروه سوم)	۱۲۸
۵-۳-۲- اثرات موافقت‌نامه ترجیحات تجاری احتمالی صادرات ترکیه به ایران	۱۳۱
الف - اثرات موافقت‌نامه کالاهای صادراتی ترکیه (گروه اول)	۱۳۳
ب - اثرات موافقت‌نامه کالاهای صادراتی ترکیه - (گروه دوم)	۱۳۷
ج - اثرات موافقت‌نامه کالاهای صادراتی ترکیه (گروه سوم)	۱۴۱
۵-۳-۲- اثرات موافقت‌نامه ترجیحات تجاری احتمالی بین ایران و لبنان	
مبادلات دوجانبه دو کشور	۱۴۳
۳-۲-۱- اثرات موافقت‌نامه ترجیحات تجاری احتمالی ادرات ایران به لبنان	۱۴۳
الف - اثرات موافقت‌نامه کالاهای صادراتی ایران (گروه اول)	۱۴۵
ب - اثرات موافقت‌نامه کالاهای صادراتی ایران (گروه دوم)	۱۴۹
ج - اثرات موافقت‌نامه کالاهای صادراتی ایران (گروه سوم)	۱۵۳
۵-۳-۲- اثرات موافقت‌نامه ترجیحات تجاری کالاهای مبادلاتی عمده صادراتی لبنان ...	۱۵۷
الف - اثرات موافقت‌نامه کالاهای صادراتی لبنان (گروه اول)	۱۵۸
ب - اثرات موافقت‌نامه کالاهای صادراتی لبنان (گروه دوم)	۱۶۳
ج - اثرات موافقت‌نامه کالاهای صادراتی لبنان (گروه سوم)	۱۶۷
۵-۳-۳- اثرات موافقت‌نامه ترجیحات تجاری احتمالی بین ایران و	
سوریه بر مبادلات دوجانبه دو کشور	۱۷۱
۵-۳-۳-۱- اثرات موافقت‌نامه ترجیحات تجاری احتمالی بین ایران به سوریه	۱۷۱
الف - اثرات موافقت‌نامه کالاهای صادراتی ایران (گروه اول)	۱۷۲
ب - اثرات موافقت‌نامه کالاهای صادراتی ایران (گروه دوم)	۱۷۷
ج - اثرات موافقت‌نامه کالاهای صادراتی ایران (گروه سوم)	۱۸۱
۵-۳-۲- اثرات موافقت‌نامه ترجیحات تجاری کالاهای مبادلاتی عمده صادراتی سوریه	۱۸۵
الف - اثرات موافقت‌نامه کالاهای صادراتی سوریه (گروه اول)	۱۸۶
ب - اثرات موافقت‌نامه کالاهای صادراتی سوریه (گروه دوم)	۱۹۱
ج - اثرات موافقت‌نامه کالاهای صادراتی سوریه (گروه سوم)	۱۹۴
۵-۴- خلاصه فصل	۱۹۸
منابع و مآخذ	۲۰۲

فصل ششم : تعیین آثار برقراری موافقت‌نامه ترجیحات تجاری بر تجارت

۲۰۳	دوجانبه ایران با کشورهای طرح ساعت و لبنان
۲۰۳	۱-۶ مقدمه
۲۰۴	۲-۶ روش‌شناسی تعیین آثار تجاری همگرایی
۲۰۴	۱-۲-۶ اثر ایجاد تجارت
۲۰۵	۲-۲-۶ اثر انحراف تجارت
	۶-۶ تعیین آثار برقراری موافقت‌نامه تجارت ترجیحی بر تجارت دوجانبه
۲۰۵	ایران با کشورهای منتخب
۲۰۶	۱-۶-۱-۱-۶ ده ها
	۶-۶ آثار ایجاد موافقت‌نامه بر تجارت ایران با هر یک از کشورهای
۲۰۶	منتخب
۲۰۷	۱-۲-۳-۶ آثار برقراری موافقت‌نامه تجارت ترجیحی برای ایران
	۲-۲-۳-۶ آثار برقراری موافقت‌نامه تجارت ترجیحی برای کشورهای منتخب (به استثنای
۲۰۸	عراق)
۲۱۰	۳-۲-۳-۶ تغییرات تراز تجاری ایران با کشورهای منتخب
۲۱۱	۴-۶ خلاصه فصل
۲۱۲	منابع و مآخذ
۲۱۳	فصل هفتم : جمع‌بندی، نتیجه‌گیری و آرایه پیشنهادی
۲۱۳	۱-۷ خلاصه یافته‌ها
۲۱۹	۲-۷ پیشنهادات

فهرست جداول

صفحه

عنوان

جدول ۱-۲: نرخ بیکاری کشورهای منتخب و ایران طی ۲۰۰۹-۲۰۰۰.....	۲۲
جدول ۲-۲: برخی شاخص‌های اقتصادی کشورهای منتخب و ایران.....	۲۳
جدول ۳-۲: ساختار اقتصادی کشورهای منتخب و ایران طی ۲۰۰۹-۱۹۹۰.....	۲۵
جدول ۴-۲: شاخص آزادی اقتصادی (IEF) و اجزاء آن در کشورهای منتخب سال ۲۰۱۱.....	۲۸
جدول ۵-۲: رتبه کشورهای منتخب و ایران در فضا، اشتغال و کار در سال ۲۰۰۹.....	۳۰
جدول ۶-۲: شاخص رقابت‌پذیری ملی کشورهای منتخب ۲۰۱۰.....	۳۲
جدول ۷-۲: اجزاء شاخص توسعه انسانی کشورهای منتخب و ایران در سال ۲۰۱۰.....	۳۴
جدول ۸-۲: روند شاخص‌های اقتصادی کشورهای منتخب و ایران طی سال‌های ۲۰۱۶ - ۱۹۹۰.....	۳۵
جدول ۹-۲: ارزش صادرات کشورهای منتخب و ایران طی ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۹.....	۳۷
جدول ۱۰-۲: ارزش واردات کشورهای منتخب و ایران طی ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۹.....	۳۸

- جدول ۲-۱۱: ارزش تراز تجاری کشورهای منتخب و ایران طی ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۹ ۳۸
- جدول ۲-۱۲: ویژگی‌های بخش خارجی کشورهای منتخب و ایران (۲۰۰۵ و ۲۰۰۹) ۴۰
- جدول ۲-۱۳: اقلام عمده صادراتی و وارداتی کشورهای منتخب سال ۲۰۰۸ ۴۱
- جدول ۲-۱۴: مقاصد صادراتی کشورهای منتخب در سالهای ۱۹۹۵ و ۲۰۰۹ ۴۳
- جدول ۲-۱۵: مقاصد وارداتی کشورهای منتخب در سالهای ۱۹۹۵ و ۲۰۰۹ ۴۴
- جدول ۲-۱۶: وضعیت نرخ‌های تعرفه در کشورهای منتخب در سال ۲۰۰۹ ۴۵
- جدول ۲-۱۷: ساختار نظام تعرفه‌ای در کشورهای منتخب در سال ۲۰۰۹ ۴۶
- جدول ۲-۱۸: خصوصیات ویژگی‌های حکمرانی خوب از منظر بانک جهانی ۴۷
- جدول ۲-۱۹: شاخص شاخص‌های اندازه‌گیری حکمرانی خوب ۴۸
- جدول ۲-۲۰: رتبه‌بندی کشورهای منتخب در شاخص‌های حکمرانی خوب در مقایسه با کشورهای جهان در سال ۲۰۰۹ ۵۰
- جدول ۲-۲۱: شاخص‌های فناوریانه کشورهای منتخب طی ۲۰۰۰ و ۲۰۰۹ ۵۱
- جدول ۳-۱: ارزش صادرات غیر نفتی ایران به کشورهای منتخب طی ۸۹-۱۳۸۰ ۵۶
- جدول ۳-۲: ارزش واردات ایران از کشورهای منتخب طی ۸۹-۱۳۸۰ ۵۷
- جدول ۳-۳: ارزش تراز تجاری ایران با کشورهای منتخب طی ۸۹-۱۳۸۰ ۵۷
- جدول ۳-۴: اقلام عمده کالاهای صادراتی ایران به کشورهای منتخب ۵۸
- جدول ۳-۵: اقلام عمده کالاهای وارداتی ایران از کشورهای منتخب ۵۹
- جدول ۳-۶: اقدامات و سیاستهای دولت برای توسعه تجارت میان ایران و کشورهای منتخب ۶۲
- جدول ۳-۷: حجم صادرات خدمات فنی و مهندسی به کشورهای منتخب ۶۶

جدول ۴-۱: اکمال تجاری ایران با کشورهای منتخب در سطح کدهای

شش رقمی HS (۲۰۰۴-۲۰۱۰) ۷۲

جدول ۴-۲: مزیت نسبی صادراتی ایران (۲۰۰۴-۲۰۱۰) و میانگین دوره (۲۰۰۴-۲۰۱۰) ... ۷۶

جدول ۴-۳: مزیت نسبی صادراتی ایران و صادرات ایران به ترکیه

(۲۰۰۴-۲۰۱۰) و میانگین دوره (۲۰۰۴-۲۰۱۰) ۷۸

جدول ۴-۴: مزیت نسبی صادراتی ایران و صادرات ایران به سوریه

(۲۰۰۴-۲۰۱۰) و میانگین دوره (۲۰۰۴-۲۰۱۰) ۸۰

جدول ۴-۵: مزیت نسبی صادراتی ایران و صادرات ایران به عراق

(۲۰۰۴-۲۰۱۰) و میانگین دوره (۲۰۰۴-۲۰۱۰) ۸۱

جدول ۴-۶: مزیت نسبی صادراتی ایران و صادرات ایران به لبنان

(۲۰۰۴-۲۰۱۰) و میانگین دوره (۲۰۰۴-۲۰۱۰) ۸۲

جدول ۴-۷: پتانسیل صادراتی ایران و صادرات ایران به ترکیه

(۲۰۰۴-۲۰۱۰) و متوسط دوره (۲۰۰۴-۲۰۱۰) ۸۶

جدول ۴-۸: پتانسیل صادراتی ایران و صادرات ایران به سوریه

(۲۰۰۴-۲۰۱۰) و متوسط دوره (۲۰۰۴-۲۰۱۰) ۸۸

جدول ۴-۹: پتانسیل صادراتی ایران و صادرات ایران به عراق

(۲۰۰۴-۲۰۱۰) و متوسط دوره (۲۰۰۴-۲۰۱۰) ۹۰

جدول ۴-۱۰: پتانسیل صادراتی ایران و صادرات ایران به لبنان

(۲۰۰۴-۲۰۱۰) و متوسط دوره (۲۰۰۴-۲۰۱۰) ۹۲

جدول ۴-۱۱: کالاهای قابل صادرات ایران به ترکیه بر اساس شاخص مزیت نسبی

صادراتی ایران، مزیت نسبی وارداتی ترکیه پتانسیل صادراتی ایران به

ترکیه (۲۰۰۴-۲۰۱۰)، متوسط دوره (۲۰۰۴-۲۰۱۰) ۹۵

جدول ۴-۱۲: کالاهای قابل صادرات ایران به سوریه بر اساس شاخص

مزیت نسبی صادراتی ایران، مزیت نسبی وارداتی سوریه و پتانسیل

صادراتی ایران به سوریه (۲۰۰۴-۲۰۱۰)، متوسط دوره (۲۰۰۴-۲۰۱۰) ۹۷

جدول ۴-۱۳: کالاهای قابل صادرات ایران به عراق بر اساس شاخص مزیت نسبی

صادراتی ایران، مزیت نسبی وارداتی عراق و پتانسیل صادراتی ایران به

عراق (۲۰۰۴-۲۰۱۰)، متوسط دوره (۲۰۰۴-۲۰۱۰) ۱۰۰

جدول ۴-۱۴: کالاهای قابل صادرات ایران به لبنان بر اساس شاخص مزیت نسبی

صادراتی ایران، مزیت نسبی وارداتی لبنان و پتانسیل صادراتی ایران به

لبنان (۲۰۰۴-۲۰۱۰)، متوسط دوره (۲۰۰۴-۲۰۱۰) ۱۰۲

جدول ۵-۱: شاخص مزیت نسبی آشکار شده (RCA) برای ۳۰ کالای عمده

صادراتی ایران میانگین دوره (۲۰۰۵-۲۰۱۰) ۱۱۱

جدول ۵-۲: شاخص مزیت نسبی آشکار شده (RCA) برای ۳۰ کالای عمده

صادراتی ترکیه (میانگین دوره (۲۰۰۵-۲۰۱۰) ۱۱۳

جدول ۵-۳: شاخص مزیت نسبی آشکار شده (RCA) برای ۳۰ کالای عمده

صادراتی لبنان (میانگین دوره (۲۰۰۵-۲۰۱۰) ۱۱۴

جدول ۵-۴: شاخص مزیت نسبی آشکار شده (RCA) برای ۳۰ کالای عمده

صادراتی سوریه (میانگین دوره (۲۰۰۵-۲۰۱۰) ۱۱۵

جدول ۵-۵: شاخص مزیت نسبی آشکار شده (RCA) برای ۳۰ کالای عمده

صادراتی عراق (میانگین دوره (۲۰۰۵-۲۰۱۰) ۱۱۷

جدول ۵-۶: اثرات ایجاد FTA با کشور ترکیه روی کالاهای رقابتی کشور ایران،

از نوع گروه اول ۱۲۱

جدول ۵-۷: اثرات ایجاد PTA با کشور ترکیه روی کالاهای رقابتی کشور ایران،

از نوع گروه دوم ۱۲۵

- جدول ۵-۸: اثرات ایجاد PTA با کشور ترکیه روی کالاهای رقابتی کشور ایران،
از نوع گروه سوم ۱۲۹
- جدول ۵-۹: اثرات ایجاد PTA با کشور ایران روی کالاهای رقابتی کشور ترکیه،
از نوع گروه اول ۱۳۴
- جدول ۵-۱۰: اثرات ایجاد PTA با کشور ایران روی کالاهای رقابتی کشور ترکیه،
از نوع گروه دوم ۱۳۸
- جدول ۵-۱۱: اثرات ایجاد FTA با کشور ایران روی کالاهای رقابتی کشور ترکیه،
از نوع گروه سوم ۱۴۲
- جدول ۵-۱۲: اثرات ایجاد FTA با کشور لبنان روی کالاهای رقابتی کشور ایران،
از نوع گروه اول ۱۴۶
- جدول ۵-۱۳: اثرات ایجاد FTA با کشور لبنان روی کالاهای رقابتی کشور ایران،
از نوع گروه دوم ۱۵۰
- جدول ۵-۱۴: اثرات ایجاد PTA با کشور لبنان روی کالاهای رقابتی کشور ایران،
از نوع گروه سوم ۱۵۴
- جدول ۵-۱۵: اثرات ایجاد PTA با کشور ایران روی کالاهای رقابتی کشور لبنان،
از نوع گروه اول ۱۶۰
- جدول ۵-۱۶: اثرات ایجاد PTA با کشور ایران روی کالاهای رقابتی کشور لبنان،
از نوع گروه دوم ۱۶۴
- جدول ۵-۱۷: اثرات ایجاد PTA با کشور ایران روی کالاهای رقابتی کشور لبنان،
از نوع گروه سوم ۱۶۸
- جدول ۵-۱۸: اثرات ایجاد FTA با سوریه روی کالاهای رقابتی کشور ایران،
از نوع گروه اول ۱۷۴

جدول ۵-۱۹: اثرات ایجاد FTA با کشور سوریه روی کالاهای رقابتی کشور ایران،
از نوع گروه دوم ۱۷۸

جدول ۵-۲۰: اثرات ایجاد FTA با کشور سوریه روی کالاهای رقابتی کشور ایران،
از نوع گروه سوم ۱۸۲

جدول ۵-۲۱: اثرات ایجاد FTA با کشور ایران روی کالاهای رقابتی کشور سوریه،
از نوع گروه اول ۱۸۸

جدول ۵-۲۲: اثرات ایجاد PTA با کشور ایران روی کالاهای رقابتی کشور سوریه،
از نوع گروه دوم ۱۹۱

جدول ۵-۲۳: اثرات ایجاد FTA با کشور ایران روی کالاهای رقابتی کشور سوریه،
از نوع گروه سوم ۱۹۵

جدول ۵-۲۴: برقراری مرزهای ترجیحات تجاری ایران با کشورهای
منتخب و تعداد کالاها با توجه به تأثیر پذیری آنها از کاهش یا حذف
تعرفه‌ها ۲۰۱

جدول ۶-۱: اثر ایجاد و انحراف تجارت در کشورهای منتخب برای ایران
متوسط دوره (۲۰۰۵-۲۰۱۰) ۲۰۸

جدول ۶-۲: اثر ایجاد و انحراف تجارت در ایران بر کشورهای طرح ساعت
ولبنان، متوسط دوره (۲۰۰۵-۲۰۱۰) ۲۰۹

جدول ۶-۳: وضعیت تراز تجاری ایران با هر یک از کشورهای منتخب - سطح
دوره (۲۰۰۵-۲۰۱۰) ۲۱۰

جدول ۶-۴: تغییر در تراز تجاری ایران در کل در صورت انعقاد موافقت‌نامه با
کشورهای منتخب متوسط دوره (۲۰۰۵-۲۰۱۰) ۲۱۱

جدول ۷-۱: برقراری موافقت‌نامه ترجیحات تجاری ایران با کشورهای منتخب
و تعداد کالاها با توجه به تأثیر پذیری آنها از کاهش یا حذف
تعرفه‌ها ۲۱۸

فهرست نمودارها و شکل‌ها

صفحه	عنوان
۲۱.....	نمودار ۱-۲: تولید ناخالص داخلی کشورهای منتخب (میلیارد دلار)
۶۴.....	نمودار ۱-۳: روند صادرات خدمات فنی و مهندسی ایران طی دوره ۸۹-۱۱۰۲
۱۰۹.....	شکل ۱-۵: گروه‌های مختلف کالاهای صادراتی از نظر بازارهای هدف صادراتی
۱۱۹.....	شکل ۲-۵: وضعیت شاخص RCA ایران و انواع کالاها
۱۳۲.....	شکل ۳-۵: وضعیت شاخص RCA ترکیه و انواع کالاها
۱۴۴.....	شکل ۴-۵: وضعیت شاخص RCA ایران و انواع کالاها
۱۵۸.....	شکل ۵-۵: وضعیت شاخص RCA لبنان و انواع کالاها
۱۷۱.....	شکل ۶-۵: وضعیت شاخص RCA ایران و انواع کالاها
۱۸۶.....	شکل ۷-۵: وضعیت شاخص RCA سوریه و انواع کالاها